

Sempre escola pública

DOSSIER
CURS 2022-2023

Refresquem les reivindicacions
per millorar l'escola pública

confederació
gonzaloanaya

PRESENTACIÓ

S'ha de seguir avançant en la millora de l'educació pública amb el suport de totes les institucions compromeses amb l'Agenda 2030 i els Objectius del Desenvolupament Sostenible. Refresquem, actualitzem i aportem les nostres demandes.

Des de la Confederació Gonzalo Anaya -integrada per FAMPAs de Castelló, Penyagolosa, València i Alacant i 1082 AMPAs federades- s'ha elaborat aquest dossier amb l'objectiu d'informar en aquest començament de curs 2022-2023 sobre les propostes de millora per al sistema educatiu valencià de cara als propers exercicis.

Com a representants de les famílies de l'escola pública actualitzem reivindicacions històriques i aportem noves demandes i les relacionem amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible amb els que s'han compromés tots els governs de l'Estat, de la Generalitat i dels Ajuntaments. Sabem que s'acosta un curs escolar important per l'aplicació de la LOMLOE com pels diferents comicis. És per això que refresquem, a la porta de la màxima institució educativa, just en el dia que hauria de començar el curs, les nostres demandes i propostes totes enfocades a millorar l'educació i amb la crida de "Sempre escola pública."

La Junta Directiva
Confederació d'AMPA Gonzalo Anaya

PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL UNIVERSAL

Seguir avançant perquè tota la infància de 0 i 1 any puga accedir en condicions d'igualtat a l'educació infantil en el seu primer cicle

L'educació pública valenciana ha estat capdavantera en la gratuïtat universal de l'accés a l'educació en dos anys en aquest curs 2022-2023. Per això, volem seguir avançant en aquesta etapa educativa perquè tota la infància de 0 i 1 any puga accedir en condicions d'igualtat a l'educació infantil en el seu primer cicle, si així el desitgen o necessiten les seues famílies.

Açò exigeix inversions des de diversos fronts que compensa per la cadena d'efectes beneficiosos que té l'escolarització universal de 0 a 3 anys. Reforça reforçar la igualtat d'oportunitats per als xiquets i les xiquetes en situació més desfavorida, no només en termes educatius, sinó de salut i benestar. Socialitzar-se en un entorn positiu i millorar hàbits és una manera de compensar les mancances de partida d'aquests infants. També seria molt positiu per a les seues famílies que són les més perjudicades pel treball precaritzat.

Aquesta gratuïtat influiria positivament en les dones i en les mares que, per l'escletxa laboral, són les que renuncien al treball i a les oportunitats de formació per la criança de filles i fills durant els primers anys de vida de l'infant. La gratuïtat universal de 0 i 1 any podria ser un estímul a la natalitat i un suport molt important per a la conciliació laboral i familiar.

MENJADORS ESCOLARS SALUDABLES I SOSTENIBLES

Tenim el repte de transformar els menjadors escolars cap a un model basat en la salut, la sostenibilitat i la proximitat. El debat de la gratuïtat no pot oblidar aquest repte.

Hi ha que transformar els menjadors escolars per a construir un model alimentari més saludable i sostenible. Tenim un repte social, polític i educatiu de transitar cap a un model d'alimentació basat en la salut, la proximitat i la sostenibilitat i les escoles públiques han de ser motor de canvi. Tenim l'oportunitat de transformar els menjadors escolars per a fixar bons hàbits d'alimentació a les futures generacions, per a lluitar contra l'obesitat i el canvi climàtic; avançar amb projectes educatius de qualitat, de consum responsable, amb productes de temporada, de proximitat i sostenibles; amb la garantia del benestar i la salut infantil, assumint els reptes per a la sostenibilitat del planeta i les accions pel clima.

Són moltes les ongs que aposten per transformar els menjadors escolars i per a això és necessari implicar a l'administració pública. Les valencianes Justícia alimentaria i la plataforma Nodrim, Gure Platera, gure aukera del País Basc o *RedChef2030 i menjadorecològics.cat són alguns referents i guia per a la nostra organització.

La demanda de la universalitat i gratuïtat dels menjadors escolars ha de contemplar la perspectiva: adaptar els menjadors a l'Agenda 2030.

QUALITAT DE LES ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Les modalitats de jornada escolar no poden agreujar les diferències d'accés a les activitats extraescolars.

El fet que les activitats extraescolars no disposen de partida econòmica en el pressupost del centre educatiu ha provocat, com ja es constata en molts centres educatius públics, que les activitats extraescolars en jornada continuada no tenen la qualitat suficient per a ser una opció educativa i de temps lliure per a les famílies. Això fa que moltes mares i pares opten per recollir els nens i les nenes a les 14 o a les 15 hores, complicant-se la conciliació familiar o laboral. En altres casos fa que sols opten aquest servei, per imperiosa necessitat, les famílies que no tenen altra alternativa possible (iaios, familiars, germans majors, etc.).

Açò provoca diferències entre els escolars i, sobretot, provoca que l'escola perd la seua condició d'espai de socialització i joc per a la infància i incrementa el temps dedicat per part de l'alumnat a les pantalles.

En centres educatius en jornada partida, que habitualment disposaven d'activitats al migdia, també han vist entrebancs normatius a les extraescolars que organitzava l'AMPA i, en molts casos, es deixen d'autoritzar perquè el centre no sufraga les despeses d'extraescolars per a l'alumnat en risc d'exclusió.

La insuficiència econòmica en el pressupost del centre, i la burocràcia, solen ser arguments a l'hora de no autoritzar les activitats extraescolars de l'AMPA en horari de migdia, privant a l'alumnat d'accedir a activitats que d'una altra manera no podrien gaudir fora del centre.

ESTABILITAT DE LES PLANTILLES

L'excessiva mobilitat docent en centres educatius afavoreix el fracàs escolar i fa decaure la igualtat d'oportunitats educatives.

La nova llei de funció pública consolida els funcionaris interins i dona estabilitat laboral a milers de docents. Aquesta mesura ha de traduir-se al sistema educatiu públic valencià amb un pla de xoc per aquelles zones i àrees demogràfiques on el dret a l'educació, la igualtat d'oportunitats, la inclusió educativa de la infància es veuen clarament afectades i perjudicades per l'excessiva mobilitat docent. La impossibilitat de fer seguiment de l'alumnat, de consolidar projectes educatius amb els corresponents equips docents i l'estabilitat necessària per a fer-ho possible provoca greus perjudicis per a l'alumnat d'aquestes zones i àrees de difícil cobertura. L'administració pública ha de vetlar per garantir l'educació en condicions d'igualtat per a tota la població escolar valenciana.

ELIMINACIÓ DELS CONCERTS EDUCATIUS

Els concerts educatius no poden estar blindats, cal revisar i modificar les normes.

Hi ha escenaris com la baixada de natalitat o la suficiència de places públiques en les àrees d'escolarització que han de motivar la revisió de la normativa perquè regula els concerts educatius, per evitar que aquests escenaris repercutisquen únicament en el servei públic de l'educació. Es tracta de protegir l'educació pública i que l'educació concertada siga veritablement subsidiària. Per això, tornem a reivindicar l'eliminació dels concerts educatius en aquelles zones on hi ha suficiència de places públiques.

El blindatge normatiu de l'Estat als concerts no s'ha solucionat amb la nova llei educativa que no ha satisfet aquesta expectativa i reivindicació històrica. Com bé s'ha demostrat en diferents sentències, calen polítiques educatives d'Estat tendents a protegir l'educació pública via la creació d'un marc normatiu que no permeta aquesta doble xarxa pública-privada, finançada amb recursos públics, que segrega la població escolar i genera diferències. És per la qual cosa que hem de seguir demanant l'eliminació dels concerts educatius.

PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES

Les famílies, infrarepresentades als Consell Escolars, sovint no poden assistir a les reunions pels horaris fixats.

La LOMLOE no millora la participació i representativitat de les famílies als consells escolars de centre i, per això, a l'assemblea de la Confederació Gonzalo Anaya va acordar tornar a demanar "paritat" entre els sectors que representen la comunitat educativa dins l'òrgan. Així com regular els horaris de convocatòries dels Consells Escolars de centre per afavorir la participació de les conselleres i consellers del sector de les famílies que, sovint no poden assistir, per problemes de conciliació laboral.

També detectem la falta de flexibilitat en els horaris de tutories família-escola, tant grupals com individuals. L'actual norma fixa que les tutories amb les famílies, tant les individuals com les col·lectives s'han de programar fora de la jornada escolar (centres en jornada continuada) i en tot cas, han de programar-se en un horari que afavorisca la participació de les famílies. Considerem necessari que aquesta indicació arribe als centres educatius perquè, sovint, les tutories es convoquen en horaris que impossibiliten o compliquen la conciliació laboral i familiar.

En termes generals, per millorar la participació, els centres educatius s'han d'obrir al seu entorn i s'han de potenciar les relacions amb el teixit social i associatiu dels barris, districtes o municipis on estan ubicats, possibilitant la col·laboració d'aquests en les activitats programades al centre. Defensem, a més, l'ampliació dels usos i dels horaris d'obertura dels centres, i que se'ls dote, fora de la jornada estrictament lectiva, d'activitats complementàries i extraescolars accessibles a les famílies i al veïnat.

BAIXADA GENERAL DE RÀTIOS A LES AULES PÚBLIQUES

Mesures com la reducció del nombre d'alumnes per aula pot afavorir, junt amb la codocència, la individualització dels aprenentatges.

La baixada progressiva de les ratios (nombre d'alumnes/aula) també pot contribuir favorablement a la individualització dels aprenentatges que emana també de la LOMLOE i pot possibilitar molts dels principis generals que inspiren la norma i el seu desenvolupament curricular.

Com manifesten els experts en Sociologia, la baixada de la natalitat provocarà un ajustament natural del nombre d'alumnes/aula en els cursos vinents. Tot i això és necessari regular i universalitzar a tots els centres educatius públics aquesta baixada de ràtios, a partir d'un estudi previ demogràfic.

Menys alumnes al sistema educatiu no pot ser igual a menys inversió destinada a l'educació pública. Cal determinar com s'amplia i es reinverteixen els recursos, plantilles docents i altres professionals per mantenir unitats i unes ràtios mínimes, ampliar els recursos i, per tant, el creixement sostingut de la inversió destinada a l'educació pública.

Com acord de l'assemblea, cal exigir finançament just de l'Estat i a la Generalitat Valenciana més recursos per a educació pública valenciana.

INCLUSIÓ EDUCATIVA

Cal seguir dotant les plantilles de professionals especialitzats, aplicar la norma i fer seguiment.

Seguir dotant les plantilles de professionals d'orientació educativa, educadors i educadores, infermeria, i altres professionals que es puguin requerir com professionals del treball o l'educació social. Atendre òptimament a l'alumnat amb necessitats educatives especials amb una aplicació real de la inclusió, requereix augmentar la plantilla d'educadors als centres educatius, ara per ara són insuficients.

La inclusió educativa com a cultura de centre requereix també sensibilització i formació a la comunitat educativa perquè impregnen totes les accions d'aquesta manera de treballar que inclou i no segrega i individualitza els aprenentatges.

Amb totes les normes desenvolupades cal fer seguiment de la seua aplicació en el context de l'aula i dels centres educatius.

MIL·LORAR L'ENSENYAMENT PLURILINGÜE

Volem que filles i fills tinguen un coneixement suficient de les tres llengües amb domini i ús en qualsevol àmbit.

El sistema educatiu plurilingüe ha de garantir que quan els nostres fills i filles acaben els estudis obligatoris tinguen un coneixement suficient de les tres llengües estudiades que els permeta el seu domini i el seu ús en qualsevol àmbit. En ser en valencià una llengua minoritària considerem que s'ha de garantir la presència suficient per a garantir el seu aprenentatge.

Per això demanem que la llengua vehicular siga el valencià, amb un 50% mínim de docència en la nostra llengua i que, a més, es millore la competència lingüística amb la formació metodològica docent en el tractament integrat de llengües recollit als Projectes Lingüístic de Centre. Considerem important ampliar els equips d'assessors i assessores lingüístiques que ha d'orientar els equips directius i docents en l'aplicació del projecte lingüístic. Cal avaluar el sistema educatiu plurilingüe per poder testar l'aprenentatge de llengües i el nivell competencial de l'alumnat durant l'etapa primària i la secundària en diferents espais, situacions i àmbits. S'ha de observar l'ús de les llengües en el temps de socialització dels patis escolars i moments de descans als IES.

COMPETÈNCIA DIGITAL I TIC

Considerem urgent educar en les habilitats digitals suficients per a desenvolupar-se laboral en aquest món interconnectat.

Per assolir la competència digital que emana dels currículums cal disposar d'aules ben dotades tecnològicament i connectades als recursos educatius en la xarxa. Això permetrà desenvolupar els plans tecnològics dels centres educatius i als responsables TIC garantir les condicions necessàries per al desenvolupament curricular de la competència digital de la LOMLOE.

La tecnologia i les seues possibilitats educatives ha d'enriquir el procés d'aprenentatge, amb l'objectiu que els escolars adquirisquen les habilitats digitals suficients per aprendre, relacionar-se, amb respecte i seguretat, en aquest món digital. Ens cal mostrar xiquets i xiquetes i joves tant les possibilitats com els riscos de les tecnologies; un assumpte que ens implica directament a les famílies i per al que requerim suport i orientació dels professionals de l'educació per educar en el bon ús de les tecnologies.

Així mateix l'accés a les tecnologies s'ha de garantir a tot l'alumnat en assistir al dret a l'educació amb mitjans necessaris per pal·liar l'escletxa digital en famílies que per la seua condició econòmica, social o cultural no tenen encara accés o possibilitats.

REFORÇAR EL PLA EDIFICANT

El Pla Edificant s'ha de reforçar amb més inversió, tràmits més àgils, alternatives per als centres sense col·laboració dels ajuntaments.

S'ha avançat en actuacions sobre les infraestructures educatives, però encara hi ha aules prefabricades i centres educatius que requereixen un Pla Edificant més àgil en tramitació i gestió de les actuacions. Sabem que la crisi sanitària, l'increment dels preus en la matèria primera arran de la guerra d'Ucraïna ha entrebancat moltes actuacions. Però també hi ha hagut falta de voluntat política d'Ajuntaments a l'hora d'impulsar el procediment per a la delegació de competències entre Conselleria-Ajuntaments. Per això, demanem l'agilització de la tramitació.

Per acord de l'assemblea general de 2022, el Pla Edificant s'ha de reforçar com a instrument d'inversió en els centres educatius i ha de disposar d'alternatives perquè allà on els ajuntaments no col·laboren, l'administració autonòmica suplisca aquesta irresponsabilitat i manca de col·laboració que perjudica l'educació i la vida de la comunitat educativa.

INFRAESTRUCTURES EDUCATIVES SOSTENIBLES

L'arquitectura dels centres ha de comptar amb la visió de la comunitat educativa, la dimensió de l'ecologia i la coeducació.

Cal implicar en la fase de redacció dels projectes d'obres a tota la comunitat educativa representada al Consell Escolar de Centre (no sols aprovar), també aportar la seua visió sobre el projecte en una fase oberta de participació.

Introduir el disseny sostenible dels espais, l'eficiència energètica i l'adaptació a l'emergència climàtica (espais d'ombra, ventilació, aprofitament de la llum, climatització eficient, etc.), patis naturalitzats amb menys asfalts i formigó, més zones verdes.

El disseny dels espais han de tindre en compte la dimensió coeducadora del pati i d'altres espais comuns i això s'ha d'aconseguir mitjançant la implicació de la comunitat educativa del centre acompanyada de formació. L'adaptabilitat i la versatilitat dels espais han estat una condició necessària per a poder crear aules i baixar la ràtio durant els cursos de la pandèmia. També aquestes condicions són fonamentals per als reptes metodològics que requereix l'educació del segle XXI.

